

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 291

Maribor, sreda 24. decembra 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš. po tarifu
Oglaš. sprejema tudi oglaš. oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Mir ljudem...

Ravno za praznike miru se je zgodilo nekaj, kar je razburkalo celo svetovno javnost: nemške oblasti so se bojzljivo umaknile pred terorjem hakenkreuzersko - narodnosocialistične in stahl-helmovske ulice in so prepovedale v Nemčiji predvajanje velikega pacifističnega filma »Na zapadu nič novega«. Še več! Skandal z zabranjo Remarquovega filma raste do vedno večjih in neprijetnejših dimenzij. Zakaj šele naknadno je nemška javnost prišla do spoznanja, kako je uradna zabrana filma diskreditirala nemške težnje v očeh inozemske javnosti, in da zabrana ne pomeni samo bojzljivega umika pred uličnim terorjem, ampak da pomeni odprto borbo izvestnih uplivilnih krogov v Nemčiji proti pacifistični propagandi.

Ta okret na desno v Nemčiji je neprijetno odjeknil v inozemstvu, in trezni, umerjeni nemški listi beležijo na eni strani izjave raznih inozemskih listov o radikalizaciji nemške javnosti, na drugi strani pa tudi izjave raznih odličnih Nemcev v inozemstvu, izjave, ki so vse drugo prej nego laskave za nemške oblasti. Značilno je tudi, da trezni nemški listi objavljajo vest, kako se v Franciji z velikim interesom zasleduje nemška diskusija o Remarquovem filmu. Pripovedujejo, kako se v Parizu ta film igra sporedno s filmom »Štirje pešci« in sicer že več dni pred razprodano hišo in kako ogorčen je utis filma. Kot značilno naglašajo, da v Parizu vsa publika navdušeno ploška, ko francoski vojak v bolnici proži roko ranjenemu nemškemu vojaku z besedami: »Nisya neprijatelja, ampak brat!« Zato je pa tudi zabrana filma v Nemčiji učinkovala kakor hladni tuš in široka francoska javnost si ponovno kliče v spomin nemško nevarnost. Priprosti francoski človek se čudi, kako more republikanska Brüningova vlada zabraniti svojim državljanom, da bi videli pravo lice vojne. Široka francoska javnost vidi v zabrani stremenje oficijelnih nemških krogov, da bi se onemogočilo širjenje pacifističnega pokreta med širokimi sloji nemškega naroda. Isto prepričanje vlada v Angliji in Ameriki.

Še bolj je moralo podkrepiti to prepričanje dejstvo, da je istočasno z zabranjo Remarquovega filma bilo dovoljeno predvajanje stahlhelmovskega filma, ki prikazuje vojne parade 150.000 stahlhelmovcev v Koblenzu in ki je v svojem bistvu naperjeno proti francoskemu narodu in proti pacifističnim stremljenjem in naporom.

Zato je tem bolj razveselljivo, ako vidimo, da se z druge strani dvigajo vedno novi napori za mir v Evropi in na celnem svetu. Naš veliki kralj Aleksander je ravno tekom zadnjih tednov ponovno povdaril, da Jugoslavija hoče mir in da je in ostane steber miru na Balkanu in v zvezi z Malo antanto v celi srednji Evropi. Predsednik naše vlade general Živković je baš te dni podal daljšo izjavo, v kateri je povdaril, da bo mir in da vsmo dovolj močni, da v zvezi z našimi zavezniki očujemo mir. Veliki češko-

slovaški državnik Masaryk je istotako te dni izjavil, da »katastrofe, kakršna je bila svetovna vojna, spadajo v zgodovino« in da »se jih ni več bati in jih tudi ni več pričakovati«. V Ženevi se pripravljajo v Društvu narodov novi koraki za ustaljenje in utrditev evropskega in svetovnega miru. Angleži in Amerikanci s svoje strani podzemajo korake, ki naj vse narode sveta na potu miru povedejo iz težke socialne in gospodarske krize v lepšo bodočnost. Znani angleški publicist Wikham Steed je na veliki konferenci ameriških javnih delavcev, finančnikov, industrijalcev in politikov, kateri je predsedoval sam predsednik USA g. Hoover, poročal o političnem stanju v Evropi. Na podlagi njegovega poročila je na konferenci prevladalo mnenje, da je sanacija evropskih ekonomskih prilik, ki vedno bolj neugodno upliva tudi na ameriško produkcijo, mogoča le, ako Amerika dovoli dolgoročni moratorij za svoje vojne terjatve napram evropskim državam. Amerika bi bila v to pripravljena, ako bi tudi Francija in njeni vojni zavezniki dovolili isto Nemčiji. Francija pa zahteva najprej ponovno internacionalno garancijo, da se ne bo začlenilo vprašnje revizije mirovnih pogojev. Sedaj se v Ameriki izdeluje načrt za institucijo, ki bi poleg Društva narodov poslovala kot nepolitičen zavod za diskusijo in studiranje evropskih problemov: evropski mirovni institut. Ker je glede načrta že tudi vpostavljen kontakt preko Anglije s Francijo in Malo antanto, je v doglednem času pričakovati uresničenja načrta. Tem potom bi se v dvojni smeri dosegala stabilizacija evropskih prilik in s tem osiguranje miru med evropskimi narodi.

V tem velikem razvoju je dogodek v Nemčiji smatrati samo kot neprijetno epizodo, ki dokazuje, da imperijalistična bojažljivost v Nemčiji še ni ugasnila in da tam še vedno straši duh Viljema, vendar pa samo kot epizodo, ki velikega pacifističnega pokreta na celnem svetu ne more več zaustaviti. Zmagoslavna pot Remarquovega pacifističnega filma preko evropskih držav — izvzemši Nemčijo — pa je dokaz, da se široke ljudske mase bolj ko kedaj zavedajo, da je v ohranitvi miru sreča in bodočnost človeštva.

POZOR!

Kino Diana v Studencih zopet odprto. Vse renovirano, nova aparatura, moderna godba.

Otvoritvena predstava:

dne 25. in 26. XII. Zupnik Kirshfeldski v glavni vlogi Wilch. Dieterle. 7 činov

dne 27. in 28. XII. Tom Mix film Beli junak

Senzacija z »Divjega zapada« v 5 činih in eno šaloigro v 2 činih

Predstave vsakokrat ob 16h (4) 1/2 19h (1/2, B) Vstopnina zmerna

Bolehni fašizem

GENERALNO ČIŠČENJE FAŠISTIČNIH VRST. — ZAČETEK RAZPADA STRANKE. — ARETACIJE VODITELJEV. — SILNA KORUPCIJA.

RIM, 24. decembra. Generalni tajnik fašistične stranke Giurati je izdal odlok, v katerem naglašja, da morajo biti preiskave, ki jih vodijo posebni strankarski inspektorji v svrhu očiščenja fašističnih vrst, končane najdalje do 1. januarja. Odlok nadalje naglašja, da rezultati teh preiskav ne bodo objavljeni, razen onih primer, v katerih bi smatralo strankino vodstvo to za potrebno. Izključitev iz stranke bo sporočena samo prizadetim.

Že v času po odstopu bivšega glavnega tajnika Turatija se je v fašistovskih krogih zatrjevalo, da se pripravljajo velike izpremembe in da gre ponovno za uvedbo radikalnega kurza v stranki. Vedno večji odpor, ki se je pojavljal zadnje čase v vseh slojih italijanskega prebivalstva proti fašističnemu režimu, ojačen z naraščajočo gospodarsko in finančno krizo, silni vodstvo stranke — tako vsaj naglašajo v dobro poučenih krogih — da se očisti fašizem vseh nezadovoljnih elementov. Znano je, da so se v fašistično stranko vpisali tudi taki, ki sicer ne simpatizirajo s fašizmom, še več pa takih, ki zasledujejo pri tem svoje osebne koristi. O priliki instalacije Giurati je za tajnika stranke je Mussolini sam napovedal radikalno čiščenje v fašističnih vrstah.

In to delo je sedaj v polnem teku. Kljub temu, da italijanski listi o tem ne smejo nič poročati, ni nobena tajnost, da je prišlo radi tega v stranki do hudih nasprotstev med zmernejšo in radikalno strujo. Dočim opozarjajo zmernejši elementi, da pomeni to razčiščevanje začetek razpada stranke, zagovarjajo radikalni elementi uvedbo strogega kurza in brezobziren nastop proti vsem, ki niso zanesljivi. V zadnjih 3 tednih je bila aretirana cela vrsta fašističnih voditeljev, ki se bodo morali večinoma zagovarjati pred izrednim tribunalom. Izkazalo se je, da vlada v fašističnih vrstah strašna korupcija. Pod krinko patriotizma se je razbohotila v fašističnih vrstah korupcija, kakršne ni bilo nikdar poprej. Milijoni in milijoni ljudskega denarja so izginiti v žepih raznih voditeljev stranke. Da bi ta porazna odkritja omilili in prikrili, so sedaj prepovedali vsako poročanje o teh preiskavah, na zunaj pa dajejo tem dogodkom značaj protifašističnih zarot. Temu namenu je služil tudi proces proti intelektualcem, ki je bil zaključen te dni pred izrednim sodiščem, za prihodnje dni pa je napovedanih še cela vrsta sličnih procesov. Inozemski tisk je soglasno mnenja, da so ti pojavi v italijanskem fašizmu začetek njegovega konca.

Steg čisti

PARIZ, 24. decembra. Ministrski predsednik Steeg je že pričel z osebnimi izpremembami v višjem uradništvu. Med drugimi je razrešil generalnega tajnika v notranjem ministrstvu in ravnatelja političnega oddelka, Rocquera, intimnega prijatelja bivšega ministrskega predsednika Tadioua. Enaka usoda čaka baje tudi pariškega policijskega prefekta Chiappa. Kakor poročajo jutranji listi, bo imenovan za ministra pokojnin poslanec Dorman, pristaš radikalne levice.

Batja v Avstriji

DUNAJ, 24. decembra. Tu se je ustanovila in je bila vpisana v trgovski register »Avstrijska družba za Batjeve čevlje«, koje namen je prodaja vseh vrst čevljev in ustanavljanje tovarn v Avstriji. Poslovodje družbe so Tomaž Batja in prokurist Cijera iz Zlina ter odvetnik dr. Meisel iz Dunaja.

Grška proti tujim šolam

ATENE, 24. decembra. Grška zbornica je sprejela zakon, s katerim je vsem 46 inozemskim šolam na Grškem prepovedano poučevati grške otroke v osnovnih predmetih. Pro-

svetni minister je pri utemeljevanju zakona naglašal, da ima zakon namen, zajamčiti grškim otrokom že v najnežnejši dobi narodno vzgojo. Opozicijski govorniki pa so povdarjali, da so določbe zakona predaekosežne.

Klic Carnegijevega zavoda za mir

NEW-YORK, 24. decembra. Carnegiejev zavod za pospeševanje mednarodnega miru, kojega člani so najuglednejši ameriški politiki in znanstveniki, je izdal na vse narode sveta, naj takoj izvedejo razorožitev. Oklic izrečno povdarja, da so se zavezniki z versaillo mirovno pogodbo zavezali, da bodo oboroževanje omejili, in da ima ves svet na podlagi mirovni pogodbi pravico do splošne razorožitve. Oklic izraža v zvezi s tem nevoljo amerikske javnosti nad načinom, kako Društvo narodov obravnava razorožitveno vprašanje. Velik del oklica obsega samo citate iz versailske pogodbe, ki odločno podčrtavajo zahtevo svetovne javnosti po razorožitvi.

KERENSKI V PRAGI

Praga, 24. decembra. Semkaj je prisel bivši ruski ministrski predsednik Kerenski. Svrha njegovega prihoda ni znana.

Lepa božična darila

so ročne torbice, listnice, denarnice, aktovke, kakor tudi potni kovčeki, nahrbtniki, dokolenice i. t. d. — Vse to v največji izbiri pri

IVANU KRAVOSU

MARIBOR — ALEKSANDROVA CESTA 13

Debeli ljudje dosežajo z vestno uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice izdatno iztrebljenje črevesa brez vsakega napora. Mnogoštevilna poročila zdravnikov-strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki bolujejo na ledvicah, protinu, evmatizmu, kamenih in sladkorni bolezi, zelo zadovoljni z učinkom »Franz-Josefove« vode. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mariborske „posebne sobe“

BOŽIČEVANJE DOMA IN V GOSTILNAH. — »SALONI« IN »ŠTIBLICI«. — PRAZNIČNO RAZPOLOŽENJE. — OD OSMINKE DO OSMINKE. — VESELE PRAZNIKE!

Prazniki se bližajo! Božični večer sicer preživi vsaka družina najraje sama zase doma. Zato pa so ostali dnevi posevečeni božičevanju v krogu prijateljev in znancev. Znajdejo se navadno v gostilni, kjer je za marsikoga vse bolj lepo in praznično kakor je v hiši. Iznajdljivi gostilničarji vedo to prav dobro, zato so se v zadnjem času pobrigali za temeljito »praznično razpoloženje«. Akcija za tujski promet jih je podučila, da je to v veliki meri odvisno od — lokala.

In je resnično res, da nastaja med mariborskimi posebnostmi prav posebna posebnost, to je — »posebna soba« po naših gostilnah. Take sobe imajo sicer tudi drugod, a med našimi in tujimi posebnimi sobami je razlika! Dočim vidiš pri nas štiri večinoma že z lesom ali s tapetami obložene stene, moderne žarnice v stropu, parketna tla, bele mize in elegantne stole, za nameček pa še kako lepo sliko ali brušeno ogledalo, kažejo stari »štiblici«, da gospodar nima smisla za umetnost in lepoto, pa tudi ne za — praznično razpoloženje v »salonih«.

Pravijo sicer, da so zelo različni ljudje, ki zahajajo v posebne sobe in jim dajejo svoj poseben značaj. Nekateri so celo mnenja, da mariborski gostilniški »saloni« kar sami iz sebe vzgajajo ljudi. Zato je baje zelo koristno, če posvetimo tudi vprašanju posebnih sob vso pažnjo. Zdi se mi, da je to jako važno narodno in narodnogospodarsko in socialno in kulturno vprašanje.

Bližajoče se »praznično razpoloženje« me je pričelo iz gornjih razlogov preganjati po vsem Mariboru od osminke do osminke. Povsod sem jo zavil kar v »posebno sobo« — pardon! — v »salon«, — da bom tudi jaz užival enkrat vse dobrote »prazničnega razpoloženja«. Jaz namreč »posebnih sob« nimam bogve kaj rad, ker rajše v prvi sobi gledam, kaj in kako mi točijo. Nekateri pravijo sicer, da so posebne sobe za lepe in odlične goste, kar pa se mi ne zdi demokratično, če se dela razlika med človekom in člo-

vekom. V resnici pa gre le za razliko v obleki in je res, da se štedljiv človek ne vsede rad na umazano klop. Kaže torej, da so pametni ljudje naredili posebne sobe zato, ker se boje blata in zato je posebna soba ali salon nekaj lepega, nekaj plemenitega in aristokratskega.

Tako se mi je zdelo samemu ob osminki v salonu, dokler se ni prikazala v salon dvojica, čudovito »praznično« razpoložena. Možakar se je smejal tako sladko, da je sčasoma omamil tudi svojo spremljevalko. Točajki se je smejal tako sladko in roke so mu uhajale vsepovsod, samo tja ne, kamor bi spadale... Ko pa sta opazila mene, sta plačala in — odšla.

Kmalu sem sedel ob osminki v drugem lokalu. Lepo se je videlo na cesto, kjer so se meščani zbirali za zimsko-médlo popoldansko promenado. V salonu sta zatopljena v burno debato 2 poslovna človeka, očividno rešujoča trgovsko krizo z — meničnimi zadevami. Ko je stvar postala burna, je eden pograbil kloбок in plašč ter odšel. Torej tudi — praznično nastrosenje!

V tretjem lokalu so se smukali okoli točajke mladi gizdalnički, ki so ji skrivnostno prisegli na uho svojo ljubezen ter tajinstveno šepetali, da bodo plačali — jutri. Tako se je ta lepa družba mešala v salonu še pozno v noč, v pravem prazničnem veselju in smehu. Ko je končno zabučal še gramofon, se je prazničnost rapidno stopnjevala...

Končno sem pogledal še v posebno sobo neke gostilne. Kmečka deklica s fantom je prisedla k belo pogrnjeni mizi. Dekle je bilo izredno ponosno, da jo fant pelje na tako odlično mesto. Prikupljiv parček, ki se zaveda »posebnega« prostora.

Nisem še obupal nad vrednostjo posebne sobe, ker žive še vedno ljudje, za katere je lepa...

V tem znamenju naj bodo tudi prihodnja praznovanja po mariborskih salonih! Vesele praznike! —

Ob svetem večeru...

Božji hrami — razsvetljeni,
vsil otarji v luči eni, —
v jaselcih pa dete sveto
v skromno tančico odeto...
Orgelj, petja buč raz kora,
spodaj — molk ihtečih zbor,
molk ihtečih, duš prosečih —
nemo, v žaru sveč gorečih:
V jaslicah da dete nemo...
raz sveta prežene temo,
mrak iz revnih duš zabriše,
v srca pot blagosti riše.
Dete božje vse obišče:
zlata... reve pozorišče,
tam bogastva sij v palači,
tu drobtinic krv domači...
Tam razkošje bogatina, —
tu zre tugo, jad trpina.
Pa pri tugl se ustavi,
Dete sveto z močjo pravi:
Vi, ki reva vam neznana,
ne skeli vas bede rana:
Odprite srce in roke, —
pa sušite solz potoke!...

Popotnik iz Slov. goric.

Akademski ples

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 24. decembra. Zaprto.
Četrtek, 25. decembra ob 15. uri »Aladina«. Otroška predstava. — Ob 20. uri »Grof Luksemburški«. Prvič v sezoni.
Petek, 26. decembra ob 15. uri »Aleksandra«. Kuponi. — Ob 20. uri »Lutka«. Kuponi.
Sobota, 27. decembra ob 20. uri »Prodana nevesta«. Kuponi.
Nedelja, 28. decembra ob 15. uri »Aladina«. Otroška predstava. Kuponi. — Ob 20. uri »Grof Luksemburški«.

Božični prazniki v mariborskem gledališču. Za Božič se bodo ponavljale letošnje najbolj zabavne in uspele vprizoritve in sicer: V četrtek, 25. t. m. ob 15.

uri Raederjeva čarobna pravljica »Aladin«, ob 20. uri letošnja premijera priljubljene Leharjeve operete »Grof Luksemburški«. — Na Štefanovo 26. t. m. bo ob 15. uri zabavna opereta »Aleksandra«, ob 20. uri pa Audranova opereta »Lutka«. — V soboto, 27. t. m. se bo pela priljubljena Smetanova opereta »Prodana nevesta«. V nedeljo, 28. t. m. pa se bo ob 15. uri ponovila otroška predstava »Aladin«, zvečer ob 20. uri pa bo prva repriza letos na novo naštudirane Leharjeve operete »Grof Luksemburški«.

Drobiž s Tezna

Občinske zadeve. Občinski proračun je dovršen. Naivšje postavke so vnešene za šolstvo in ceste. Postavita se tudi 2 novi cestni svetiljki. Prehod preko železnice se začne kmalu graditi. Železniška uprava je dala na razpolago potrebno vsoto. Za nabavo cestnih in hišnih tablic je vnešena potrebna vsota v proračun.

5. januarja 1931

Sokolsko društvo. Predpriprave za ustanovitev Sokola so v glavnem dovršene. Ustanovni občni zbor se vrši prvo nedeljo januarja (to je 4. I. 1931) ob 2. popoldne v osnovni šoli. Vabimo zlasti šoli odraslo mladino obojega spola, da se vpiše v Sokola in se udeleži občnega zbora. — Javna knjižnica posluje sedaj od 18.—19. ure. Za zimske večere je najboljša zabava lepa knjiga. Knjižnico priporočamo posebno šoli odrasli mladini.

Himen. Poročila sta se učiteljica gđ. Draga Klun in železniški uradnik g. Lj. povšek. Obilo sreče! — F. L.—r.—

Osebna vest.
V 3. skupino I. kategorije sta napredovala s kraljevim ukazom gg. dr. Ivo Jančič, starešina drž. tožilstva, in dr. Ivan Hojnik, namestnik drž. tožilca, oba v Mariboru.

Mariborski in dnevni drobiž

Srečne božične praznike

želita uredništvo in uprava »Večernika« vsem svojim naročnikom, čitateljem in inserentom

Božično obdarovanje mestnih ubožcev in sirot.

Sinoči je mestna občina mariborska na podlagi sklepa zadnje seje ubožnega svetea potom svojega zastopnika izročila božična darila svojim oskrbovancem v hiralnicah v Ptuj in Muretcih. Ta pozornost in skrb je mnoge tako ganila, da so od veselja jokali. Danes dopoldne so bili po primernem nagovoru obdarovani oskrbovanci v tukajšnji mestni oskrbnišnici, popoldne pa deca v mestnem mladinskem domu.

Smrtna kosa.

Včeraj dopoldne je preminul v 70. letu starosti g. Henrik Skušek, upokojenec in občinski tajnik v Radvanju. Pogreb bo v petek, 26. t. m. ob 15. uri izpred mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju. V Krčevini je preminul včeraj nenadoma občinski odbornik in posestnik, g. Ivan Pall. Pogreb se bo vršil v petek, ob 11. dop. od hiše žalosti v Krčevini, Prapotnikova ulica 200. Blag jima spomin, žalujem naše sožalje!

Skavtska božičnica.

Skavti so priredili v nedeljo svojo božičnico, ki je izvanredno dobro uspela. Do 4. popoldne je napolnila mladina dvorano Glasbene Matice. Prišlo je tudi 15 ptujskih skavtov in mnogo staršev, kar je treba posebej povdariti; naj le starši sami vidijo in sodijo, Pester program je obsegal klavirske in violinske točke, deklamacije, nastop cigana z opico itd. Največ priznanja pa je žela četvorica najmlajših skavtov, ki nam je pod spretno roko Saše Sedlarja prikazala Jamboree. Točko so morali ob splošnem navdušenju ponoviti. Nato je bila tombola s praktičnimi in zabavnimi darili. Po tomboli se je razvila skavtska zabava, polna smeha in veselja. —

Perilo po meri

I. Babič, Gosposka ulica 24. 3268

Sokolsko društvo Sv. Anton v Slov. goricah

je priredilo dne 21. t. m. božičnico za sokolsko in šolsko deco. Deca je igrala lepo otroško igrice »Sirota Marica«, z živo sliko »Nebesa«. Otroci so igrali tako lepo, da so starišem, ki so bili navzoči, stopile solze v oči. Pred igrjo je imel brat starosta Joško Tušak kratek nagovor, v katerem je omenil, da bo prihodnje leto Jezušček obdaroval samo tisto deco, ki bo vpisana in pridno telovadila pri Sokolu. Po igri pa so bili vsi otroci obdarovani z darili, ki jih je dala radodarna roka brata staroste, za kar mu društvo in obdarjena mladina izreka pristrčno zahvalo.

Delodajalcem in delotemalcem.

Poštna direkcija v Ljubljani objavlja: Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani in njegove ekspoziture niso oproščeni poštarine za poštno pošiljke v krajevnem prometu. Vse delodajalce, delotemalce in druge interese, ki stanujejo na sedežu urada ali ekspozitur, vlijudno vabimo, da oddajo vse prijave, odjave in druge dopise osebno v pisarnah u-

Union

rada odn. ekspozitur. Ako pa hočejo te pošiljke dostaviti potom pošte, pa naj jih pravilno frankirajo, kakor druge zasebna pisma. Pisma, ki v krajevnem prometu ne bodo opremljena s predpisanimi znamkami, bo moral urad neodprte zavračati, da se izogne plačilu kazenskega porta. —

Božične počitnice na Trgovski akademiji. Ravnateljstvo državne trgovske akademije v Mariboru obvešča svoje učence in učenke, da trajajo božične počitnice do inkl. 15. jan. 1931. —

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo ima v torek, dne 30. decembra 1930 ob 1/9. dopoldne v svoji dvorani javno plenarno sejo.

Kravate

najcenejše pri I. Babič, Gosposka ulica št. 24. 3268

KINO

==== Graški: ====

Od 25. decembra dalje kolosalni planinski 100% vefilim v nemškem jeziku »Sin belih planin«. Izborna vsebina in krasne slike Švice, posebno pa smučarskih tekem.

==== Union: ====

Na Božič do vključno nedelje 28. decembra krasna drama »Ljubav preko groba« po gledališkem komadu »Rosenmontag«. 100% govoreči film v nemškem jeziku s posebno lepo vsebino.

Predstave v obeh kinih ob delavnih dneh ob 17. 19. 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19 in 21. uri
Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blazinah. XXVI

==== APOLO KINO ====

Za praznike 25. in 26. decembra »Hiša grozot«. film velikih senzacij in tisoče misterij skrajno napete vsebine. Nizke cene.

Popelin srajce

à Din 85. I. Babič, Gosposka ul. 24. 3268

Vlom v upravo »Delavske politike«. Ko je danes zjutraj snažilka prostorov uprave »Delavske politike« in »Volksstimme« prišla v prostore, je našla vse razmetano, dasi na vratih ni bilo znakov nasilja. Poklicani stražniki so ugotovili, da so vlomilci prišli čez dvorišče skozi okno v vežo in odtam s ponarejenimi ključki v prostore uprave. Vlomljena je bila železna blagajna in kakor je upravnik Jelen ugotovil, odnešenih iz nje 5774.49 Din. Tudi je bilo iz miznic odnešenih nekaj manjših zneskov. Doslej ugotovljena škoda znaša nad 6000 Din. Za vlomilce in tatovi se ni sledu in je policija na delu, da jih izsledi. —

Silvestrov večer

Sokola, ki se bo vršil v vseh prostorih »Uniona«, bo brez pretiravanja prireditelj, ki si jo bo vredno ogledati. Telovadne točke, groteskni ples gđc. Erne Kovarčeve, pevske, plesne in komične točke naših gledaliških igralcev, znameniti ameriški variete, v katerem nastopi nad 20 prvostnih moči in ki predvaja tudi pravo pravcavo moderno revijo, vse to bo ustvarilo pravo silvestersko razpoloženje že pred polnočjo. Vmes se predvaja silvesterski radioprogram na zvočnik tvrdke Radio-Starkel. Da se prepričate preveliki navel, bo število vstopnic omejeno; ker se mora gotovo število rezervirati za večerno blagajno, je treba kupiti vstopnice, kdor hoče imeti cenejše, čim prej v predprodaji (trgovina Bureš in Majer). —

Silviški Sokol

priredi na Silvestrovo družabni večer v gostilni g. Lesjak v Silvnicah. Vstopnine ni. Vabijo se vsi bratje in sestre.

Dvanajsti akademski ples

v Unionski dvorani bo dne 5. januarja svira »Jonny-Jazz« iz Ljubljane. Vse je urejeno tako, da bo zadovoljnost občane. Pričakovati je velikega obiska, da podporo društvu v njegovih stremljenjih.

Jonny-Jazz

TRENCHCOATI,

površniki, hubertusplašči, usnjeni jopci, 300 vrst krzna, pliši, snežni čevlji, snežni škornji, galoše, kakor tudi vse manufakturno blago na obroke. ORNIK, Maribor, Koroška cesta 9. XLIII

Fianel pižame

à Din 125. I. Babič, Gosposka 24. 3268

Samci in male obitelji

jedo poceni in dobro le v javni kuhinji na Slomškovem trgu 6. —

Popravila in snaženje pisalnih strojev izvršuje specialna popravilnica Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 21-61. 3791

Kôbanske božične skrivnosti

Sveti večer v zasneženih planinah! Koliko meščanov sanja o tej božični idili! V jasni, z zvezdami posuti noči oživi poslednja bajta, ki sicer sameva v hribovski tišini in samoti. Nič otožja in bolesta, povsod le sreča in veselje ob jaslicah, drevescu in prazničnih priboljških... Ko pa pride polnoč, pa hajd po škripajočem snegu do cerkve, ki je vsa v lučkah! Svečano zadoni tudi v dušah teh srečnih:

Sveta noč — blažena noč... Vse drugačna je božična noč po kôbanskih planinah! Že od nekdaj je borba za vsakdanji kruh v teh obmejnih krajih težka. Saj so po gorskih grebenih in grabah naseljeni poleg manjših posestnikov večinoma siromašni kočarji, drvarji, žagarji in skrbniki tujih veleposestev. Gorati kraji, težek dovoz, nezdrave razmere, slab zaslužek... Jasno je, da temu ljudstvu ni bilo življenje nikdar posuto z rožicami. Na žalost so našim mejašem gnotne dobrine in praznično življenje še vedno ostale — neizpolnjene želje. Kakor nekdaj, tako še tudi danes iščejo nadnaravne rešitve iz svojega težkega položaja, kar je seveda zavito v skrivnosten plašč versko-mistične tradicije.

Malokje v naši ožji domovini spreminjajo »tajnosti božičnega večera« običajno praznično idilo v tako divjo romantično, kot se to še dogaja na Kôbanskem! Že 12 tednov pred božičem pričnejo denarja željni mladeniči in možje delati mažen

čarodejni stolček iz 12 vrst lesa. To pa le enkrat na teden in le iz ene vrste lesa! Stolček morajo skrivaj nesti k polnočnici v žepu. Med povzdigovanjem se je treba s stolčkom nasloniti na cerkvena vrata. Baje se ravno, ko se ljudje odkrižajo, prikaže

zlodej z vrečo denarja. ki jo da za stolček. Ako stolček ni dobro napravljen, peklenšček ne pride in tudi o denarju ni sluha ne duha!

Kdor pa pri polnočnici opravi spoved in obhajilo ter vzame hostijo iz ust in jo brani v škatljo, bo postal slaven in bogat. Hostijo mora doma takoj po polnočnici dati

žabi, ujeti na sveti post. Žaba sne hostijo in če nakraca na papir veliko številko, je sreča neizogibna! Pri prvi božični jutranji maši mora tak srecnež biti prvi v cerkvi. Če se ustavi z lističem v rokali pred glavnim oltarjem, bo naenkrat pridrvel hudič z veliko možnjico denarja. Takoj mora prepustiti denar srečnežu, ker bi sicer ne mogel več iz cerkve. Vse je pa seveda odvisno le od točnosti in pazljivosti!

Za posebno korajžna pa velja pravilo, da je treba k polnočnici že zgodaj, ko gori v cerkvi še samo večna luč. Junak mora vzeti z glavnega oltarja svečo in jo mora prižgati na večni luči ter z njo **trikrat hoditi okoli cerkve.**

Med potjo se pridruži zlodej, ki hoče svečo upihiniti. Ako obrani junak plamen sveče, dobi takoj vrečo denarja in peklenšček nima do njega nikdar nobene moči več!

Žena, ki hoče mnogo denarja, natrga na sveti post šopek črešnjevih vejic in jih da v vodo, da vzbrste. Od doma mora iti k polnočnicam prva. Kjer se stekajo tri meje, pride nasproti preoblečen vrag. Pod vsakim pogojem

hoče vrag kupiti šopek črešnjevih vejic od žene. Ko mu ta pove ceno, se hoče pogajati. Od prvotne cene pa ne sme odnehati! Končno vrže vrag nekoliko razjarjen ženi vrečo denarja na šopek. Ako žena z denarjem umno ne gospodarji, ji ga vrag takoj zopet odvzame.

Mladenič, ki bi se rad ženil in bi hotel v naprej videti svojo izvoljenko, mora med povzdigovanjem

pri polnočnici razrezati jabolko na dvoje. Če se takoj ozre nazaj, vidi svojo bodočo ženo!

Če hoče kdo zvedeti bodočnost, naj gre na sveti večer k posestni meji prisluškovati. Ako sliši godbo, se bo nekdo ženil, če pa sliši

zabijanje rakve,

bo nekdo v bližini umrl.

Ako pa hoče dekle imeti kmalu snubca, si mora na božični večer

vliti mleko po hrbtu in ga prestreči s skledico. Kdor pride mleko pit, postane njen ženin.

Dekle, ki ima fanta in bi se rada prepričala, če jo bo res poročil, mora na sveti večer

vloviti žabo,

jo odreti in pokopati v zemljo. Ako do Svečnice žaba snejo mravlje, ga ne dobi. Če pa ostane žaba cela, pa jo sigurno poroči.

Ako ima dekle fanta rada in si ga hoče prikleniti za vedno, ga mora na sv. večer povabiti k sebi. Medtem ko sta najbolj zatopljena v pogovor, mora nena mati fantu nepričakovano in neopazno vreči

dve jajci v hrbet,

da se ubijeta. Kar najhitreje ju mora prestreči s skledico in ju takoj ocvrti, da jih fant še pred polnočnico použije. Tako je priklenjen za vedno.

Prijatelji vina, ki pa ga nimajo, si ga lahko izdatno privoščijo na božični večer. Treba jim je iti k studentu, kjer molijo. Med povzdigovanjem se voda spremeni v vino in vsak si ga v času povzdigovanja lahko natoči po mili volji. Kdor pa je počasn in len, bo zaman čakal.

Se mnogo sličnih »tajnosti« kroži med Kôbanci. Pravijo tudi, da so božični nečeri zahtevali že tudi svoje žrtve in njih če ne ve ne kod, ne kam so izgini.

Da bi le kmalu tudi med brati mejaši izgini take »skrivnosti« in bi jim razmere naklonile čimprej

sveto noč — res blaženo noč!

Najcenejši nakup za Božič

OTROŠKE NOGAVICE od Din 5.— naprej; NOGAVICE Z OBROBKOM (Haferl-socken) od Din 10.— naprej; MOŠKE NOGAVICE od Din 4.50 naprej; DAMSKE NOGAVICE od Din 7.— naprej; DAMSKE FLOR-NOGAVICE od Din 12.— naprej; DAMSKE VOLNENE NOGAVICE od Din 18.— naprej; SVILENE NOGAVICE in NOGAVICE iz UMETNE SVILE v vseh barvah in cenah; SPODNJE MAJICE od Din 15.— do 25.— po velikosti; SPODNJE HLACE od Din 15.— naprej; SVETERJI ZA OTROKE od dinarjev 35.— naprej; SVETERJI ZA DAME od dinarjev 60.— naprej; PLETENE DAMSKE OBLEKE od dinarjev 200.— naprej; D A M S K E R O K A V I C E od dinarjev 14.— naprej; MOŠKE ROKAVICE od Din 16.— naprej itd. — Vrh tega največja izbira trkotaž, pletenih, perila, kravati, ovratnikov, vezanin, čipk, svilenih trakov, toaletnih potrebnin, parfumerije po zelo nizkih cenah. — Specialna razstava vseh otroških igračk in nakita za božična drevesca. Lastna pletarna in predtiskarija! — Prevzame entlanje, ažuriranje in vezenje!

Eksportna hiša **LUNA, Maribor, Aleksandrova c. 19**

A kljub sponam in onemoglosti je slovensko ljudstvo ohranilo na svojem slovenskem (slovanskem) značaju; iz roda v rod je prehajalo slovensko svojstvo, tradicije in ž njimi najvidnejši izraz — jezik. To dedščino nam je mogel zapustiti le človek, ki čuti pod nogami trdna tla, oni kos zemlje, ki je ž njim neločljivo združen.

Od te strani glejmo na ta narod, da bomo znali pravilno soditi in — delati.

Opazujem Pesniško dolino, Bogate ravnine leže pod razdiralnimi vplivi vodne sile. Treba umnega dela, da se jih ukroti. To bi bilo potrebno tembolj, ker v sedanjem gospodarskem vrvežu izsledimo nov pojav, ki je sicer za enkrat še v meglenih obrisih in sicer: dotok v mesta polagoma ponehuje, ozir. se bo moral za gotovo dobo zaustaviti, izseljevanje bo tudi skoraj zaključeno. Prištevamo še polome na borzah, konkurze bank, gospodarski zastoj in ne vem še kaj, pa moramo glasno ponoviti: razmere v občini in odnosi med poslovnimi gospodarskimi skupinami so se prekucnili, poostriili in življenje gre v novo pot. Za takrat je zaključek enostaven: kruh — dom — zemlja. Torej? —

Hitel sem brezbrizno mimo reklamnih letakov »Tivar obleke« in »Bat'a čevlji«, nalepljenih vsepovsod ob cesti, kakor romajo mimo drugi, oziroma kakor bežim jaz mimo mariborskih preveč okusno urejenih izložb. To ni za nas in niti »ceno« blago nas ne more prevariti.

Orig. smučarske sportne in promenadne čevlje, krasna izdelava, nizke cene. Dobijo se v izdelovalnici čevljev 3830

VILKO BLATNIK

Maribor — Meljska cesta 2

Kako se večkrat marsikaj koristnega izvrši brez besed in hrupnih priporočil! Tako sem si mislil, ko sem se oziral po sadovnjakih, prekopenih in pognojnih, obrezanih in namazanih. Letošnja ugodna sadna kupčija je ljudi poučila, kaj je dobro in priporočljivo.

Ugodno vnovčenje sadja! Je že res, a še bolj ugodno so kupčevali prekupčevalci. Čast trgovcem s sadjem, če že tako hočete, a istotačno tudi pomilovanje naroda. Ne vem, če je prav, a pamet mi pravi, da ni vse v redu, če gre le skozi ene roke nad 400 vagonov sadja. Menda ni pomisleka, da je naše narodno gospodarstvo v vsakem slučaju na boljšem, če je kapital sorazmerno razdeljen med narodom. Ne bo drugače, kot da se šibki poedinici, katerih gospodarski interesi se vedno krijejo, združijo v močno telo. Le po združni poti bodo mogli zavarovati svoje interese.

Slišal sem, da se št. Jurij ob Pesnici probuja in da je že bila prva odborova seja Sokola, ki šteje že nad 150 članov in obsega tudi Svečino. Gor. Kungoto in Sv. Križ. Saj je ta narod že vedno dober kvas, le delavcev, dobrih delavcev, ki se do potankosti zavedajo, kaj je treba med njim delati, — takih je treba.

»Pa prav to mi ugaja«, mi je dejal razumen mož. »da bo Sokol skrbel za naše mlade, da bodo znali živeti na svoji zemlji in jo bodo ljubili s srcem in razumom. To da je naloga kmečkih oolskih čet, so dejali. Tako nam je vseč in upam, da bo počasi dobro.

Tako se bližamo drug drugemu, seznanjamo in spoznavamo se na novi poti k cilju. Še enkrat ponovim: Pojdimo med narod, pogovorimo in celo zapojmo ž njim! Da, tudi zapojmo, kajti, kar ne zmore beseda, to čudovito lahko pričara naša lepa pesem:

In vendar pohorska vzpenjača

Vztrajnost in nehvaležen idealizem zmagujeta. Ako ne varajo vsi znaki, bomo vendarle dobili pohorsko vzpenjačo in se bomo morda že prihodnje leto lahko vozili iz Pekinga do Sv. Bolfenka na Pohorju (1037 m). Pogajanja z inozemskimi stavbnimi tvrdkami, ki imajo že skoraj 50letno skušnjo v gradbi vzpenjač, so že tako daleč uspela, da bo prihodnjemu občnemu zboru predložena ponudba najnižjega ponudnika v odobritev.

Tudi finančno vprašanje bo povoljno urejeno, ker bo stavbna tvrdka kreditirala do 40% gradbenih stroškov še šest mesecev po zgraditvi in predaji železnice v obrat. Tako bo zadrugi sigurno lahko mogoče dobiti na tako plodonosno podjetje posojilo, ki se potem porabi za kritje dolga pri gradbeni tvrdki.

Po novem projektu bo šla železnica po tračnicah in ne po jekelni vrvi, kakor je bilo prvotno mišljeno. Ta projekt je cenejši in se krijejo gradbeni stroški s predvidenim proračunom, t. j. 3.500.000 Din. Prevozna kapaciteta je 4 do 6 krat večja nego pri vzpenjači. V eni smeri se bo prevažalo na uro ca 232 osebe, torej 464 oseb v obeh smereh. Izven tega bo sta še dva voza za prevoz materiala, tako da bo železnica lahko prevažala navzgor ves gradbeni material, živež in drugo, les in drva pa navzdol, kar bo velikega pomena za bodoče pohorske naselbine. Pri današnjih zgradbah na Pohorju tvorijo prevozni stroški največje postavke proračuna, kar pa s pohorsko vzpenjačo odpade oz. bodo znižani na minimum.

Ako hočemo preiskati še rentabiliteto bodoče pohorske vzpenjače, pridemo do naslednjega zaključka: Ako upoštevamo, da je posetilo leta 1929 Pohorje ca 33.000 ljudi, potem se jih bo gotovo še več poslužilo vzpenjače. Že glede na to, da je v samem Mariboru najmanj 15.000 ljudi, ki iz različnih razlogov (bolezni, služba, komoditeta) še nikdar niso bili na Pohorju, a bi zelo radi uživali pohorski zrak, pa računamo lahko še z večjim številom posetnikov. Pri cenii Din 20 za tja in nazaj, pomeni to že dohodek Din 900.000, tovarni promet bo prinesel najmanj 250.000 Din, torej skupno 1.050.000 Din. Če od tega zneska odštejemo stroške za obratovanje, vodstvo, davek, reklamo, zavarovanje, obresti itd. z Din 600.000, ostane za amortizacijo vložene kapitala 10%, t. j. Din 350.000 in še Din 100.000 za rezervni fond.

Ta kalkulacija velja za podjetje samo. Kje pa je še nevidna rentabiliteta, zaslužek, ki ga bo dala podjetje onim, ki živijo od tujca, predvsem Mariboru, ki bo največ pridobil. Nobenega dvoma ni torej, da bo imela pohorska vzpenjača velikansko privlačno moč. Kajti, ako prihajajo ljudje radi zvočnega filma iz cele spodnje Štajerske, Prekmurja in deloma Koroškega v Maribor, potem bo ta atrakcija ljudi še prej privabila. Denar, ki ga bodo pustili tujci in posetniki vzpenjače v Mariboru ter zaslužek, ki izvira iz tega, je glavna, merodajna, toda nevidna rentabiliteta.

Korupcija tudi na Japonskem.

Te dni je bil obsojen bivši japonski minister prosvete Išida, ki je bil obtožen radi korupcije, na 10 mesecev ječe in 10.000 jenov globe, minister prometa v kabinetu umrlega predsednika Tanacze Sangasatacso, pa tudi radi korupcije na 8 mesecev ječe

Med obmejni narod

GOSPODARSKO - PRAKTIČNA VPRAŠANJA NAŠEGA PODEŽELSKEGA LJUDSTVA.

Mojl sprehodi izven mestnega obzidja imajo malo posnemalcev, v bolj zaspnih dneh pa prav nobenega. Zato sem v dvomu, kam naj bi jih uvrstil — med pametne ali ne. Pravijo namreč, da je modro in prav le to, kar je po godu večini. Pa bilo prav ali ne, jaz sem zase prepričan, da je to v redu.

Pač pa priznam svojo veliko napako, ki bi se je zelo rad iznebil, a ne gre in ne gre. Ko hodim po naših lepih krajih, zapadem v računske probleme čisto gospodarsko-praktičnega značaja, ki jih nehoté pričara pogled na prizajne, mehkobne griče ob meji. Njim pristojne sanje lirsko pesniške vsebine, seveda, — a če pa so tako resni časi in je vse tako prekrenjeno, da gremo mimo lepega umetniškega doživljanja celo mi, ki bi morali končno živeti v — višjih sferah. Saj nimamo niti pedi zemlje, niti — kokšjega repa. Povsem nove razmere so nam polisnile spoznanje, da slone ideali na britki realnosti, pa naj nam bo to po vojni ali ne. Sicer pa bodimo pametni in ne lokajmo po — fati morgani, ki je prevara.

la priznamo: največja in tudi najlep-

še realnost so trdna tla — zemlja in ž njo neločljivo vezani delavci, s katerim vzajemno ustvarjajo velicunajne in veljavne dobrine.

Pogled skače z enega holma na drugega. Kaj že spet račun? Ne, to pot se razgali pred menoj težka zgodovina izza črne preteklosti, ki ji pravimo — slovenska robota. Zato trdim, da smo večkrat napram sebi in lastni sodbi res prestrežili in radi prezremo svoje vrline. Ni dobro samopoveličevanje, a niti podcenjevanje. Zakaj bi ne naglasili svojih dobrih strani, zlasti še, ko gre za odločilne in pomembne pojave. Poglejte! Že v 9. stoletju je izgini zadnji ostanek nekdanje svobode, in slovenski kmet je postal suženj nemškimi grofom in njihovemu pravnemu redu. Od tedaj dalje je stoletja zaman klical po stari pravdi. V dobi kmečkega robstva je ostal edini zarek nekdanje slovenske svobode in samostojnosti tekozvani »gorski zakon«. Le gornik (viničar) je smel samostojno odločati o zadevah, tičočih se njegove blaginje.

Tako berem zgodovino, ko begam iz trsa v trs.

Sveta noč z mariborske stolnice

Tudi če bi luna ne sijala, bila bi ta naša sveta noč svetla, sijajna in jasna, ker jo jasno in sijajno razsvetljuje tisoč in tisoč velikih in malih žaric, kojih prameni, množič, prestrezajoč in križajoč se, zlivajo v ozke mestne ulice, na široke ceste in v zasnežene vrtove, mestne drevoredne in nasade, žive vrelece, potoke in potočke bajne umetne razsvetljave, koje žar in čar občuduje tem bolj, čim višje se nahajaš nad njim. In visoko nad njim stojiš, strmo in vrtoglavo brezдно se odpira neposedno pod tabo, ko se naslanjaš na črno železno ograjo, s katero je ograjen ozek hodnik, ki obdaja v štirikotni stolni zvonik tik nad zračnim zvoniščem. Iz njega se čisto, glasno in vsakemu pobožnemu ušesu razumljivo razlega preko tega tajinstvenega prizora razsvetljenih strešnih slemenov tja do zamišljenorenega pohorskega vznožja, do rasposajeno veselega Kozjaka in do bisernih vinogradov Slov. goric mlo zvonjenje zvonov, ki v srcu slehernega poslušalca vzbuja in razgiba najnežnejše strune, da, razločno glaseč se, zapoje pesem: »Slava Bogu v višavah in mir ljudem na zemlji«, spremljajoč tako lušan, ki jo prinaša Drava s Koroske.

Pa ko se pazno in vestno oziraš na te dolge, zveržene vrste visokih in nizkih hiš, palač in koč, ki se ti zde na prvi površni pogled vse ožarjene in razsvetljene od enega samega božičnega drevesa, postavljenega semkaj v veselje in radost celokupnega mestnega prebivalstva, kmalu opaziš tu pa tam, ob robu mesta, pa tudi v njega sredini, okna, skozi katera ne svetijo v to sv. noč nobeni žarki vetelja in radosti, nobena božična drevesa s težko pričakovanimi darili, ampak blede čelo in upadlo lice črne temne noči, tem temnejše, čim večji sijaj je razlit okoli nje. Tedaj se začneš zavedati onih dveh antipodov, ki stojita eden na najskrajnem robu na desni strani, drugi tik nad prepadom na levi strani. Narava jih je tja postavila, kakor je postavila srečne pastirje k veselim čredam na solnčne planine, zraven pa čeri in peči, prepade brez konca in kraja, ki jim prete noč in dan. Toda med onima antipodoma so prehodi, tako polagano speljani, da, če si prehodil počasi pot od enega do drugega, onega prepada, ki zija med njima, ne smatraš več za tako strašnega. Blagor mestu in vsaki človeški združenosti, kjer oni, kojim se božično drevesce šibi pod težo težkih in številnih dragocenih daril, znajo prehoditi z dobrotljivim srcem v prslih in z obloženim božičnim drevescem v rokah, ono pot prijetnih prehodov, ki se konča tik ob robu na levi strani.

Ko tako premišljuješ, posije luna, ki jo je do tedaj temnil črn oblak tam nekje nad Mislinjsko dolino med Pohorjem in Plešivcem, pa ti obsije in razsvetli na mah ves zimski svet, kakor daleč ti sega pogled. Morebiti je ta čarobna luč medel odsev onega sijaja in one sreče, ki je vsem ljudem dobrega srca na tem svetu pripravljen na onem drugem, ki se imenuje večnost. Morebiti! Toda ta zemski, zimski svet sredi svete noči, sredi božične noči, ožarjen do skrajnih mej onega velikanskega kroga, sredi katerega stojiš na hodniku naše stolne cerkve, je nekaj tako čarobnega, da te, ne da bi se tega zavedel, z vsemi svojimi silami lepote in krasote priklene nase. Ozreš se proti zapadu, Pred temnim zagrinjalom, za katerim leži zagonetna svinga z usodo naših krvnih bratov in sestra, ki pa še vedno na ta sveti večer pojo pred razsvetljenimi zelenimi jasicami svojo prastaro: »Pastirci na polju...« se lušči med dobro vidno Kordežovo glavo in Luško kopo velikansko poševno polje snega in leda. To je streha zimске Pece, pod katero spi kralj Matjaževa vojska. Vsakih sto let — tako pripovedujejo na Djekšah, najsevernejši vasi kor. Slov. — se odpre gora, ven pa pride iz te jame rudar pogledat na svet. Godba se tedaj čuje iz votline. Pa ko vidi, da še ni prišel pravi čas, se vrne v jamo in gora se zapre. Stojč na visokem zvoniku v tem srečnejšem mestu in želeč vsem vesel

Božič, še le prav občutiš, kako žalosten Božič morajo imeti oni naši bratje, ker pred desetimi leti, ko je zopet po sto letih prišel iz Pece rudar pogledat na svetlo, še ni bil prišel tisti pravi čas.

Tedaj začno zvoniti v zvoniku, samo za eno lestvico, strmo in skoro nevarno, z 12 stopnjicami pod tabo. Kmalu si v zvonišču, da vidiš, kako resno in dostojanstveno se na ta večer prično gibati, predno zazvono v sveto noč, zvonovi. Največjega se morajo že 10 do dvanajst minut, predno naj zapoje, lotiti štirje krepki zvonikarji, ki so tega dela vajeni; drugega zvonita dve, ostale tri pa po ena oseba. Med njimi je tudi vrla čuvajka, doma pri Kresnici blizu Šentilja, ki skupno z svojo hčerko in nečakinjo bdi v tej zračni višini noč in dan in spremlja, često v najhujši burji, v tutnjavi gromov in treskanju strele, vesele in žalostne dogodke celega mesta, po lastni inicijativi vsako leto oznanjujoč meščanom z zvonjenjem vseh zvonov slovo starega in nastop novega leta. Ko zadnji verniki pobožno zapuščajo cerkev in polnočnico in obmolknejo tudi zvonovi, v svitu električne svetilke lahko bereš na njih znamenite vlitte napise. Največji, prelit iz tiso let starega počenega, s prejšnjim napisom: »Sanctus Joannes Baptista, Marburgensium patrone, ora pro nobis« je prvič zopet, vlit od »Zvonoglasa« pel Mariboru in njegovi okolici l. 1924. Predno se posloviš tudi od njega in svete, božične noči na naši stolnici, moraš, ako hočeš oditi od tod v pravem razpoloženju našega prerano umrlega prijatelja dr. Antona Medveda besede, ki so — kot glas iz naše dobe — tudi v ta mogočni zvon vlit; takole se glase:

Daj, mili Bog, da mojih pesmi glasi.
Doneli preko let bi sto in sto,
Nad Mariborom pa bi solnčni časi
Sijali jasno v žaru svetlem kot zlato.
Dr. Fr. Mišič.

Koledar Nabavljalne zadruga drž. uslužbencev

V skoro nepregledni vrsti slovenskih koledarjev opazamo stremljenje podati čitateljem kar najbolj nevsakdanje, senzacionalno čtivo; vsemogoča snov ima nalogo nuditi vsakemu čitatelju nekaj, pri čemur pa postane koledar sličen nedeljski številki večjega dnevnika.

Ob svoji desetletnici je podarila Nabavljalna zadruga državnih nameščencev v Mariboru koledar, ki se razlikuje od naših običajnih koledarjev po tem, da vsebuje v prvi vrsti članke, ki se nanašajo na Maribor. Uredniški odbor, z aktivnim narodno obrambnim delavcem iz predvojnne dobe in agilnim blaginikom Zgodovinskega društva Niko Vrablom na čelu, je upošteval dejstvo, da je mariborsko

uradništvo brez tradicionalne zveze z Mariborom, da ono sicer živi v Mariboru, a ne z njim. Zato je podal mariborskemu uradništvu, ki izvira iz vseh slovenskih pokrajin, pregledno sliko Maribora, katera prikazuje zgodovinski razvoj zadrugištva, mesta in kulturnega delovanja v njem, predstavi dijaško dobo edinega svetovnega slovenskega moža v Mariboru Pavla Turnerja, prometne razmere ob prevratu 1918, muzej, in zgodovinskih pregled političnih, gospodarskih, sodnih in šolskih ustanov. Poleg običajnih praktičnih navodil pa navaja koledar zlasti mariborske gospodinje na spoznanje živil in vsakdanjega življenja; kratkočasno poglavje je pravtako v najozji zvezi z Mariborom.

Že dolga leta so posamezniki v Mariboru brez uspeha snovali mariborski almanah, Zeleti bi samo bilo, da bi Nabavljalna zadruga in uradništvo »Koledarja« ostalo na začrtani poti in da bi vsakoletno izdajo »koledarja« usmerilo v tem — razširjenem — pravcu, kot nam ga predstavlja letošnji »koledar«. Omogočiti našemu človeku, ki ga služba priveže na Maribor, da spozna svoj dragi domovinski kraj vsestransko, bodi naloga »koledarja«!

Posebno pa moramo poudariti korajžo, da je Nabavljalna zadruga izdala »koledar« resne in poljudnoznanstvene vsebine; kajti za mnoge Mariborčane so zanimivosti samo vinotoč, opereta in kino; največja zanimivost pa je na eni strani vrtiljak, na drugi pa odborove seje in javna poročila o teh sejah s specializiranimi prilastki posameznih odbornikov.

Janko Škorec.

Z roparji u hišo staršev

V vasi Bobota v Srbiji je živel kmet-ski sin Čedomir Gjorgjević že dolgo časa s stariši, brati in sestrami v sovraštvu, ker se je oženil proti volji starišev in se odselil k ženinih starišem. Ker se je bal, da ga bo oče razdedinil, je zahteval od njega nekaj njiv, toda oče je njegovo zahtevo vedno odklonil. Tedaj je, nahujskan tudi še od ženinih starišev, sklenil strašno maščevanje. Pridobil si je nekaj lopovov, napadel neko noč v odsotnosti očeta rojstno hišo, zvezal mater in svačkinjo ter jih težko mučil. Ko je brat iz sosedne hiše prihitel materi na pomoč, so ga lopovi ustrelili. Roparji so nato preiskali celo hišo ter odnesli 44.000 Din. Drugi dan so orožniki Čedomira in njegove pomočnike zaprli.

Vozne olajšave — za svatbena potovanja.
Kakor javlja rimska »Tribuna«, se vladni krogi bavi o z mislijo, da bi mladim zakonskim parom omogočili svatbena potovanja s popusti pri železniških vožnjah. Seveda bi moralo znašati potovanje najmanj 300 km. V tem slučaju bi znašal popust 70%.

Lj. Zorzut:

Svetih treh kraljev kres

(Božični motiv iz Brd po narodnem običaju.)

Je bil slovenski rod še star pogan, prižgal je Bogu kres žrtvovanja, bil solncu mlademu je darovan, za znamenje božičnega spoznanja še dandanašnje žrtvenik postavijo v spomin na kraljev treh presveti dan, ki mu pri nas Mal-božič pravijo.

Brinja narežemo,
v snope povežemo,
fagle nasečemo,
s smolo prevlečemo.
Fagle opašemo,
ž njimi zaplašemo:
Jolilajson — Kristelajson!
Z rebulco napojimo se,
pri kresu zavrtimo se:
Jolilajson — Kristelajson!
O, sveti trije kralji
na cesti so, že k nam gredó,
o sveti trije kralji
pozdravljeni srčno!
Jolilajson — Kristelajson!
Otročiči — kolačiči
in dekleta in fantiči!
Klobasic nabereimo,
v kresu jih izcveremo,
jih v rebulci skuhamo,
v veterčku počúhamo!
Jolilajson — Kristelajson!
O, dobri sveti trije kralji
na vsakem gričku kres zanetijo,
o, dobri sveti trije kralji
vsem Bricom Bóžič svétijo!
O — jejte, trije lačni kralji.
Božiček dal nam je ta dar!
O — pojte, trije žejni kralji,
vsi: Gašpar, Melhior, Boltažar!
Jolilajson — Kristelajson!
Naš kres, kres Malega Božiča,
o tuči nam prerokovati zna,
ko v njem kot sapa samega hudiča
prečudni, skrivni veter zapihlja.
Li čujete, odkoder črne te pošasti
...njajo se v kres, odkoder veter
vaje.

od tist'ga kraja tuča prilomasti
in tuče in poklesti nam vse brajde.
Jolilajson — Kristelajson!
Ne vgasni se, ne vgasni se naš kres,
poskočimo, poskočimo še čez!
Jolilajson!
Je dogorel, je dogorel...
O, kje ste sveti trije kralji?
Žeriavica je in pepel!
Molčite, sveti trije kralji?
Kristelajson! —
O sveti trije kralji,
prižgite nam božični kres!
O, sveti trije kralji,
prižgite Bricom luč z nebes!

Kakšne so cene živilom v večjih mestih Jugoslavije?

Zanimiva je statistika, ki jo je izdal zagrebški tržni komisariat o gibanju cen za razna živila tekom novembra v nekaterih večjih mestih Jugoslavije. Tako je svinjsko meso imelo povprečno ceno: v Beogradu 16 do 24 Din, v Celju 16 do 26 Din, v Ljubljani 17 do 24 Din, v Mariboru 15 do 27 Din, v Novem Sadu 16 do 20 Din, v Osijeku 16 do 18 Din, v Sarajevu 10 do 22 Din, v Subotici 13 do 17 Din, v Zagrebu 15 do 26 Din. Svinjska mast: v Beogradu 15 do 18 Din, v Celju 21 Din, v Ljubljani 18 do 20 Din, v Mariboru 20 do 26 Din, v Osijeku 16 do 18 Din, v Subotici 16 Din, v Zagrebu 16.50 do 18 Din. Teletina: v Beogradu 20 do 26 Din, v Celju 20 do 22 Din, v Mariboru 16 do 25 Din, v Ljubljani 18 do 24 Din, v Osijeku 18 do 20 Din, v Splitu 20 do 26 Din, v Subotici 18 do 20 Din, v Zagrebu 18 do 26 Din. Jajca (1 komad): v Beogradu 1.30 do 1.70 Din, v Celju 1.50, Ljubljani 1.25 do 1.50, v Mariboru 1.20 do 2, v Osijeku 1.25 do 1.50, Sarajevu 1.25 do 1.43, v Subotici 1.50, Zagrebu 1.40 Din. Surovo maslo (1 kg): v Beogradu 50, Celju 52, Ljubljani 36 do 48, Zagrebu 50 do 72, Mariboru 36 do 44, Novem Sadu 48, Subotici 40 Din. Mleko (1 liter): v Beogradu 3.50 do 4, Celju 3, Ljubljani 2.50 do 3, Mariboru 2.50 do 3, Novem Sadu 2.50 do 3, Osijeku 2 do 3, Sarajevu 3 do 5, Splitu 5, Subotici 2, Zagrebu 3 do 3.50 Din.

GLASBA JE DAR VESELJA!

Violine	od Din	55:-
Mandoline	od Din	129:-
Gitare	od Din	199:-
Ročne harmonike	od Din	85:-
Tamburice	od Din	98:-
Gramofoni	od Din	280:-

Tako poceni še niste kupili nikoli!

Tvornica glasbil

MEINEL & HEROLD

Prodajalna: Trg Svobode 6

Ali je potrebna zaščita materinstva?

ZGODOVINSKI RAZVOJ MATERINSKE ZAŠČITE. — PREOKRET V 19. STOLETJU. — TOVARNE IN MATERINSTVO. — NEZADOSTNA ZAKONODAJA V POGLEDU MATERINSKE ZAŠČITE.

Zaščita materinstva je važen socialni problem, ki smo ga šele v novejši dobi začeli razumevati in resno jemati. Seveda je razvojni stadij v reševanju tega problema tudi še danes v raznih evropskih državah različen. Vendar smo danes že tako daleč, da zlasti znanstveni krogi smatrajo zaščito materinstva za brezpogojno potrebo, in da se ta zaščita danes že izvaja skoro povsod, čeprav ne na isti način. V zgodovini pa vidimo, da so posamezni narodi mater zaščitili tem bolj, čim bolj so napredovali v kulturi in civilizaciji. Vendar pa so zakoni, ki branijo mater, šele novejšega datuma.

Da se je začelo šele tako kasno razumevati, da je za vzdržanje in poboljšanje rase treba predvsem zaščititi mater, je več razlogov. Socialni položaj žene je bil tak, da je bila popolnoma odvisna od moža, njena dolžnost je bila samo: biti biološki nosilec materinstva. Ne samo, da ni imela pravice, vplivati na formiranje družabnega življenja, bila je neizobražena in se sama ni mogla zavedati svoje naloge. Mož je moral, kot njen gospodar, skrbeti za njeno življenje, in če ni našla viteškega zastopnika, je bila brez vsakega ugleda, prezirana od družbe in nje materinstvo je bilo bolj prokletstvo, nego blagoslov. Sicer pa so v tej dobi smatrali umiranje za prirodno potrebo. To mišljenje je podpirala tudi znanost. Po Darwinovi teoriji se je vršila s umiranjem naravna selekcija vrste, Maltus pa, angleški nacionalni ekonom, je trdil, da bi preveliko število porodov ogrozilo eksistenco človeštva. Jasno je torej, da se vsled socialnega položaja žene in takšne orientacije v znanosti ni moglo prav razumeti važnosti zaščite materinstva.

19. stoletje je vse te nazore prevrglo. Pokazalo se je, da Darwinova teorija o selekciji za ljudi ne velja, ker izmed njih ne umirajo oni, ki so najslabši in najbolj nesposobni, temveč najmočnejši poedinci podležejo v borbi za obstanek vsled svojega nepovoljnega socialnega položaja. Razentega so mnogokrat telesno slabi ljudje z nenavadno močjo svojega duha koristili človeštvu več nego tisoči zdravih in krepkih. Medicina pa je pokazala, da nastanejo mnoge bolezni vsled slabe-

ga ekonomskega stanja in da so ti faktorji mnogo važnejši, kot prirojena odpornost.

Z razvojem industrije, v kateri so našle svoj zaslužek tudi žene, se je videlo vse bolj jasno, da je odvisno zdravje človeka od njegovega dela in načina življenja. Tvorcnice, ki so se z neverjetno naglico širile, niso odgovarjale zakonom znanosti o zdravju, posledice so pa bile strašne. V Angliji je vsled prevelikega dela (14—18 ur dnevno) in vsled nehigijskih razmer v tvornicah med delavci umrlo devet generacij, medtem ko so v drugih družabnih razredih v istem času umrle samo tri. Jasno je, da so se posledice teh razmer zapažale tudi na materah, ki so delale v tvornicah, in na njihovi deci. Rodile so slabo, nedoraslo dečo, koje umrljivost je bila v tem času zelo velika. Vse to je povzročalo veliko skrb ne samo delavskemu razredu, temveč tudi državnim in znanstvenim faktorjem. Vsi so zahtevali zaščito delavke — matere.

Posledica temu je bila, da so v 19. stol. nastajali v vseh državah zakoni, ki so skušali izboljšati položaj delavstva, predvsem pa položaj delavskih mater.

V naši državi imamo že dva moderna zakona, ki ščitita deloma tudi matere. Toda zaščita materinstva pri nas še ni dovolj izvedena, ker je število žen, ki se lahko poslužujejo teh zakonov, premajhno, da bi se lahko govorilo o njihovi praktični vrednosti. Tudi naš »Osrednji urad za zavarovanje delavcev« se ne bi smel omejit samo na dajanje denarnih podpor, temveč bi moral bodoče matere vzgajati v higijeni in jih nadzorovati. Kontrolorji, ki se jih pošilja po hišah, da se prepričajo, če žene, ki sprejemajo podporo, ne gredo na delo, ne bi smeli biti samo nekakšni policijski organi. To delo bi se lahko poverilo strokovnemu osebju, n. pr. sestram pomočnicam ali babicam, ki bi bile istočasno strokovne svetovalko v vprašanju higijene, nosečnosti in porodov. To bi bila prava zaščita materinstva, ki bi materam pokazala, kako morajo uporabljati, v svojo in v korist otrok, blagodati, katere jim nudi zakon.

nasprotno. Moje mnenje je, da bi se v gotovih mejah morale gojiti vse panoge sporta, ki mladino fizično krepijo, česar pri šahovski igri ne najdemo. Mnenje ziranje je pač isto, kakor so bila naziranja vseh vzgojeslovcev od panfiveka pa do danes, da je treba človeka obojestransko, to je, duševno in telesno re-piti. Načela sokolskih organizacij gredo to pot in uspehi teh načel so bili vedno očividni.

Ali je nudila šahovska prireditelj gledalcem in igralcem duševen užitek? Brezdvomno da! Za igralce, ki so bili v tej igri aktivno udeleženi, še posebno. Za deskami so sedeli ljudje najrazličnejših stanov kakor: advokati, učitelji, trgovci, dijaki itd. Ali ni že to samo na sebi razveseljivo, ko se nič ne vpraša, kaj si, temveč samo, v koliko si igri kos? Sodi se v tem slučaju ljudi samo po intelektualnem obvladavanju igre in ne po staležu, ki ga eden ali drugi zavzema v človeški družbi. Kdo je bil, ki je na prireditvi prvi vzbudil zanimanje in osredotočil naše pozornost prisotnih? Ni bil to niti zdravnik, niti advokat, niti profesor; bil je to mlad dijak, ki je prvi dokumentiral svoje znanje šahovske igre s tem, da je

kot prvi dobil igro proti svetovnemu prvaku.

Kaj pa gledalci, ki nismo bili aktivno soudeleženi, ali smo tudi mi prišli na svoj račun? Ali smo tudi mi bili deležni duševne hrane, ki jo je nudila prireditev predvsem udeleženi igralcem? Tudi! Saj v takem slučaju ne igra igralec sam, gotovo je pri vsaki deski duševno udeleženi 6, 7, tudi do 10 zvestih soigralcev »kibicev«, ki vsestransko utemeljujejo dobro ali slabo stran vsake igralčeve poteze, večkrat v škodo igralca samega. To se je pri simultanki posebno opazilo. Pri vsaki deski je bilo ob igralčevi strani stisnjenih še po desetero glav, ki so se ob dokumentiranju posameznih potez tako razvemale, da so morali raditelji neprestano pozivati »kibice« k redu, da ne motijo duševno preokupiranega mojstra, ki je moral v tem slučaju voditi računa o devetindvajsetih deskah. Kdo bi se ne razvnel, če ti igralec igre, pri kateri si duševno sam udeležen, po krasni poziciji zgubi kraljico? Razumljivo je, da se razvnameš, ko si primoran zaradi velike gneče slediti dalje isti igri, ki ne nudi po taki izgubi več one duševne nape-tosti. Tam nekje pri drugi mizi zgubi zopet nekdo igro. Zopet glasno dokumentiranje one skupine, ki vidi po porazu vse najlepše poteze, ki bi še celo prisilile mojstra, da kapitulira... Na obrazu velemojstra se očitno bere nasmešek — igra je igra! Da, mnogo duševne hrane in razvedrila ti lahko nudi takšna prireditelj, posebno še, če se med deskami sprehaja taka titanska osebnost, kakor je Rus — Aljehin.

Letalska služba preko Afrike.

Trije aeroplani tipa Wickers Victoria, ki so nastanjeni pri Heliopolisu (v bližini Kaire), bodo pričeli 12. jan. 1931 promet s Capetownom. Letala bodo mogla z obtežbo vred doseči brzino krog 80 milj na uro. Predlagano je, da bi šla proga preko Kartuma, Malakala, Jube, Entebbe, Narobija, Tabora, Abercorn, Brokena, Hilla Livingstona, Blawaye, Pretorije, Bloemfontaina, Beaufort Nesta in na Capetown. Letala bodo prispela v Capetown 7. febr. in odplula od tam zopet 11. febr.

Sport

Vsem ljubiteljem zimskega sporta

javljamo, da smo namestili v Uletovi koči na Peci dve novi »Zephir« peči, tako da bodo obiskovalci kočje na Peci lahko spali na toplem. Prenosišč v zakurjenih sobah je ca. 20. Ker se interesi izletov na Peco še vedno obračajo glede ključa kočje direktno na podružnico SPD, sporočamo ponovno, da se nahajajo ključiči v Mežici pri g. županu in pekarnarju Brezniku Francu, v Črni pri trgovcu g. Kolenbrantu Petru in v Podpeci pri gospodarju SPD g. Golobu Maksu. Prenosiščina za letošnjo zimsko sezono se je določila na Din 15 za člane z legitimacijo in Din 20 za nečlane. Snežne razmere na Peci, Podpeci in Riški gori so jako ugodne. Idealna smuka. — SPD Mežica.

To je prava znamka za zimske, cestne, sportne in štrpac čevlje

'KARO', MARIBOR
Koroška cesta 19

Table-tenis.

Obvezen sestanek vseh članov sklicuje sekcija za dne 26. dec. ob 10. dop. Gregorčičeva ul. 26, vhod Trubarjeva ul.

Nekaj misli po Aljehinovem odhodu

Nedvomno je bil poset svetovnega šahovskega prvaka dr. Aljehina za Maribor velikega pomena. S tem se je v sto-procentni meri dvignilo zanimanje posebno s strani mladine za to plemenito igro. To je umetnost, ki bistri človeku razum, vzbuja in utrja voljo. Borba na tem področju tekmovalni ne more vzbu-diti v človeku nikdar surovih, temveč le plemenita čustva. Ali bi v obratnem slučaju lahko srečali v vrstah simultanskih tekmovalcev naše vzgojitelje? Naj ome-nim samo g. dr. Žgeča, pobornika naše-ga moderne vzgojeslovja, ki se je z veliko vne-mo in užitkom boril na šahov-ski prireditvi. Ta panoga umetnosti bi se morala še z večjo vne-mo gojiti po-sebno pri naši srednješolski mladini, da se na ta način zmanjša zanimanje za raz-lične panoge sporta, ki ne puste na našo mladino nobenega večjega odtisa ple-menitosti. Nikakor nočem zavzeti kake-ga odrejenega stališča niti proti eni, niti proti drugi panogi sporta, temveč ravno

Sigurno ustrezete najbolji

Vaši ženki in gospo-dinji s krasnim in vse-stransko praktičnim

božičn'm darilom,

ki ga dobite najceneje in v največji izbiri pri

Z. Anderle
MARIBOR

Srečke drž. razredne loterije

Ker je žrebanje I. razreda 21. kola drž. razredne loterije že 3. januarja 1931, imate časa še samo 9 dni za nakup novih srečk
Novo leto — nova sreča!

ANTON GOLEŽ, Maribor, Aleksandrova c. 42

M. Zevacco

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

28

Vojaki so prisegli, da hočejo molčati; in to pot ni bilo dvoma o odkritosrčnosti njihovega namena.

»Prestaja nam samo, da odstranimo sledove tega dogodka,« je zaključil desetnik, kazoč z izrazito gesto na vlomljena vrata...

Vsi so se spravili na delo, in po dveh urah marljivega truda so bila vrata popravljena in pritrjena na svoje mesto; niti orlovo oko gospoda De Monklarja ne bi bilo našlo v obližju vešal sledu o rečeh, ki so se bile zgodile.

Ko je prišel veliki profos pogledat, je našel vojake na mestu, opravljajoče stražo z gorečnostjo in vnemo, ki je bila vredna v resnici boljše namena.

XV.

Vrnimo se zdaj k Manfredu.

Slabo pozna našega junaka, kdor je pričakoval le za trenutek, da mu je prišlo na um bežati iz Pariza.

Jedva rešen je hitel k Štefanu Doletu. Edina previdnost, ki si jo je dovolil, je bila ta, da je še v mesto skozi vrata Montmartre, namesto, da bi se vrnil skozi vrata Sen-Deni.

»Čakal sem vas, Manfred,« je dejal Štefan Dolet resnobno, ko je stopil mladenič v njegovo hišo.

»Kaj je z deklico?« je vprašal Manfred v skrbeh.

»Odšla je!«

»Ali se je vrnila domov?«

»Ne; odšla je s kraljem.«

Manfred je zmajal z glavo in ponovil mašinalno:

»Ah, ah, odšla je s kraljem... tako!«

Bled kakor smrt, je sedel v naslanjač in se zagrohotal na ves glas.

»Ali veste, kje sem prebil nocojšnjo noč? Ne vem, kaj bi vam dal, če uganete!«

Dolet, ki je hodil ves v skrbeh in zamišljen, je ozrl na mladeniča s presunljivim glasom. Stopil je k njemu in mu položil roko na ramo.

»Dragi prijatelj,« je dejal s toplim glasom, ki je tvoril eno izmed vrhin tega toli simpatičnega človeka, »drugi Manfred, zakaj me ne vprašate, kaj se je zgodilo? Zakaj hlinite brezbriznost, ki je daleč od vašega srca? Ali nisem več vaš tovariš?«

Manfred je prijel učenjaka za roko.

»Smrt božja! Kdo pravi to? Vam, mojster Dolet, dolgujem vse! Vi ste me poučevali, vi ste odprli mojo dušo umevanju ljudi in stvari; z lučjo ste preplavili temo, ki me je obdajala, preden sem spoznal vas! Kar se pa tiče istega dekleta... niti ne vem njenega imena (to je bila laž), videl sem jo nocoj prvokrat (druga laž). Stvar je jako enostavna: vidim, kako neki razbojnik na-

siljuje ženski. Zakadim se vanj in zapazim, da je ta razbojnik slučajno kralj francoski. Vzajem mu dekle... vi ne bi bili storili nič drugače... in jo privedem k vam, iz usmiljenja z njeno mladostjo, ter vam jo zapupam... No, in ona je odšla? No, ji je že bolj ugajalo tako. Dogodek je proketo neznan. Vas, Dolet, vendar poznam. Žalil bi vas, ako bi vas vprašal o podrobnostih; kajti, če bi bila sama hotela ostati — vi bi jo branili zoper celo armado. Ako je odšla, odšla je po svoji lastni volji. Odšla je s kraljem. Stvar je v redu. Dovolj o tem predmetu, prosim vas!«

»Naj bo! Ne govoriva več zdaj o tem,« je rekel Dolet, ki ga je bilo groza te čudne Manfredove razburjenosti. »Vendar pa je vmes točka, ki jo morate poznati... Neizogibno je: kralj je stopil v mojo hišo s silo. Upri sem se njegovim zahtevam, on pa me je velel aretirati, in deklica je šla z njim le zato, da mi je prihranila bastiljo.«

»Čudovita požrtvovalnost nedolžne duše! Odpustite ji, dragi prijatelj. Mraz me pretresa, če pomislim, da vam je pretila bastilja zaradi neznanke. In to pot po moji krivdi! Ah, Dolet, tega si ne odpuštam nikoli. Nakopal sem vam Francevo jezo. Že zdaj slutim, da bo rodila ta aventura raznovrstno nesrečo. In vse to zaradi ženske.«

Sam ves zbečan po misli, ki jo je bil izrazil, je Manfred vstal in stopil parkrat sem ter tja; njegova razburjenost je rasla od trenutka do trenutka.

Soliden nakup

TELEFUNKEN

radio-aparatom

Mrežni sprejemalki vseh tipov, baterijski sprejemalki vseh tipov, zvočniki vseh tipov, sestavni deli za radio-aparate v veliki izbiri, gramofoni na ročni in električni pogon, zvočne plošče najnovjših »lagerjev« v veliki izbiri, samo pri

RADIO-STARKEL Maribor

Trg svobode 6.

Krasen in v tem času zelo prijeten izlet je do

gost. „Zohar“ na T. žasko cesto

Za praznike sva svojim cenjenim gostom pripravila najfinjša vina ter zelo okusen prigrizek. Točila bova rulandca, starega silvanca ter vse druge vrste. Tudi s svežim pivom v sodčkih bo preskrbljeno. Za obilen obisk se priporočata

D. B. Zohar.

3807

Pozor!

TELEFUNKEN

radio-aparati

z vsemi potrebnostmi na šest-, devetin dvanaestmesečne brezobrestne obroke po normalnih svetovnih nakupnih cenah. — Vse to dobite od 1. decembra 1930 dalje le pri

RADIO-STARKEL Maribor

Trg svobode 6.

Velika zaloga kuhinjske posode.

Hišna in kuhinjske potrebščine vseh vrst. — Vsaki gospodinja znana prvovrstna emajlirana posoda znamke »Herkules«, la aluminijska litoželezna in posteklena posoda. — Nadalje mlane za meso, orehe, kavo, mak in poper. — Tehnice za kuhinjo in mero-preizkusne za trgovce z uteži. Ribeže ravne, okrogle, polokroglice in oglate. Lopatice za oglje, pepel in smeti. Sita, deske za testo in valjarje. — Likalnike. — Razne oblike za vsakovrstno pečivo. — Kutlje za špecerijo in dišave. — Kotličke in šibe za sneg. — Solnike, kangle za mleko, cedila za juho, čaj, testo in salato. — Vedrice, umivalnike in vrče. Nočne posode. Stiskalnice za ocvirke in krompir. — Samovare »Phöbus« in druge vrste. — Škafje okroglice in ovalne. — Lonca za kuhanje perla in perlinice. — Jedilno orodje in žlice vseh vrst. — Jedilne servise iz porcelana raznih izpeljav. — Kuhinjske garniture iz kamenine in porcelana. — Krožnike iz porcelana in kamenine. — Umivalne garniture in vse vrste steklene robe ter pletene košare in cekarje. Obče znana specialna trgovina s kuhinjsko posodo A. Vicel se nahaja sedaj samo v Gosposki ulici št. 5. XXX.

Spalne sobe,

politirane, najmoderneje, ugodno prodam. Mizarstvo Rudolf Kompara, Aleksandrova c. 48. 3106

Vozički za lutke

Din 75.—, 85.—, 110.—, 140.— itd. Ekspozitna hiša »Luna«. XLVIII

Premog Peklenica

brez smradu in kamenja, malo pepela. Po vozovih Din 38.— franko dom. B. Guštin, Cankarjeva 24, telefon 2499.

Gramofone, šivalne stroje,

otroške vozičke in kolesa popravljiva najboljša specialna mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14. Nasproti Narodnega doma. 602

Sobo in črkoslikanje,

vedno najnovjši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Spretno prodajalke

za obisk privatnih strank sprejemem. Dopise pod »Cela mariborska oblast« na upravo. 3837

Usnjeno damsko rokavico

sem zgubila na sodišču. Najditelja naprošam, da jo proti nagradi odda gosp. Simončiču na sodišču v prtiličju. 3838

Prihožnostni nakup

za otroka, gospoda in damo so najmodernejši fotoaparati. Fotomeyer, Gosposka ulica 39. 3785

Prodajo se večje la stavbene parcele

sredi mesta Maribor ob najbolj prometni ulici. Naslov se nahaja v upravi »Večernika«. 3758

Lepo, solčno, balkonsko sobo

z vsem komfortom, strogo separiran izhod na stopnišče, takoj oddam. Razlagova ul. 25 I, levo. 3808

Dobro vino

lastni pridelek toči čez ulico po 10 Din. Veziak, Splavarska 6. 3799

Snežne čevlje

Din 95.—, 105.—, 115.—, 129.—, 139.—, 149.—. Ekspozitna hiša »Luna«. XLVIII

KOLOPARJI,

Mejovšek, Tattenbachova 13. tel. 2457.

Montblanc nalivna peresa.

Po 5letnem študiju nam prinese Montblanc svoj najnovjši nalivni model s pritiskom. Papirnica Novak, Gosposka ulica. XXXV.

Elegantne sani na prodaj.

M. Obrar, Maribor, Loška ulica 15, telefon 2094 3819

Dražestni nakit

za božična drevesa v steklu La-metta-verižice, narezlan papir za sladkorčke, sveče. Papirnica Novak, Gosposka ul. 9. XXXV.

Štrpapni čevlji

moški in ženski vsake velikosti za sport v zalogi pri Ivanu Krois, Maribor, Koroška cesta 18. 3775

Dam takoj

v najem enodružinsko hišo s 4 sobami, z elektriko greto vodo v kopalnici in kuhinji, z vsem komfortom, z cvetličnim in zelenjadnim vrtom v Mariboru, Erjavčeva ulica 12. 3797

Britje, striženje, ondulliranje,

manikure, umivanje glave, vodna ondullacija, barvanje las, šminkanje, lasulje za pust — vse dobro in poceni v brivskem salonu Schmirmaul, Ruška cesta 2. 3787

Pozor! Cene hrani padle!

V gostilni Kos, Cvetlična ulica 11, dobite na izbiro dobro domačo hrano obed: juha, meso in dve prikuhi že za Din 7.—. Na razpolago so tudi vsa mrzla in topla jedila ter novo vino liter Din 12.—. Vsako soboto in nedeljo pečene krvave in mesnate klobase. Za obilen obisk se priporočata Ivan Kos, gostilničar. 3817

Oddam s 1. januarjem

stanovanje, sobo in kuhinjo. Natančneje se izve v Brzopodplati. Tattenbachova ul. 14. 3833

Gugalni konji

masivni iz lesa Din 125. Ekspozitna hiša »Luna«. XLVIII

Kolesarji pozor!

Sezona za vožnjo s kolesi je končana. Sedaj je treba skrbeti za bližnjo pomlad. Pustite Vaša kolesa z malimi stroški čez zimo temeljito popraviti in kolo bo spomladi kakor novo. Kolo vzame popolnoma narazen, emajlira, ponikla, vse ležaje temeljito očisti, zbrusi ter na novo z najboljšo vazelinno namaže in zopet sestavi, tako, da ste za prihodnje leto s kolesom popolnoma preskrbljeni, največja specialna mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14, nasproti Narodnega doma. Shramba koles in motorjev čez zimo. Brezkonkurenčne cene. Točna in solidna postrežba!

Najboljša

in najcenejša dalmatinska vina, bela in črna, dobite le v prvi dalmatinski kleti v Mesarski ulici 5. (Pod Glavnim trgom.) 38

Sanke

prima s sedežem s podlogo, enosedne Din 115.—. Ekspozitna hiša »Luna«. XLVIII

Jako dobro hrano po nizki ceni ter prvovrstna vina in vedno sveže pivo iz sodčka dobite le v restavraciji!

Plzenski dvor A. Senica,

Tattenbachova ulica 5. 3884

TRENCH COAT

za
dame in gospode
IDEALNO OBLAČILO
za
zimo in leto!

L. ORNIK
KOROŠKA 9.

NAJFINEJŠI RUM

na debele!

KONJAK

In vse vrste likerjev i. t. d.

PRAVA SLIVOVKA

na drobne!

3824

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA 9

TOVARNA ZA IZDELOVANJE LIKERJEV, DEZERTNIH VIN IN SIRUPOV

Vesele
božične praznike

želi

VELETRGOVINA

TRGOVSKI DOM

PREGRAD

3814

V mojem od-
delku ostan-
kovprodajam**snežne čevlje**za dame znamke
'Wimpassing' par **72 Din****Franc Kormann, Maribor**
Gosposka ul. 3Vsem občanom in znancem naznanjamo, da
je naš dolgoletni tajnik, gospod**Skušek Henrik**dne 23. decembra ob 10. uri, boguvdano pre-
minul. 3839Pogreb blagopokojnega se vrši dne 26. de-
cembra ob 15. uri iz mrtvašnice mariborskega
pokopališča na pokopališče Sv. Magdalene.

Ostali družini izrekamo naše sožalje!

OBČINSKI ODBOR RADVANJE
PRI MARIBORU.**Radio oddajna postaja Liubliana****RADIO, kot si ga želite**

namreč zelo dober in zelo poceni!

Naša reklamna prodaja, ki traja do 31. decembra 1930, obsega sledeče radij-
ske sprejemne naprave:Enelektronski aparat, komplet, z elektronko, baterijami, an-
tenskim materijalom ter slušalko, za naplačilo Din 100.— ter
osemkratno mesečno plačilo po Din 75.—.Troelektronski aparat »Reinartz«, z elektronkami, akumula-
torjem 18 ah, anodno baterijo 90 Volt, finim zvočnikom in an-
tenskim materijalom, za naplačilo Din 240.— ter desetkratno
mesečno plačilo po Din 180.—.Štirielektronski aparat »Reinartz«, z elektronkami, akumula-
torjem 36 ah, anodno baterijo 120 Volt, finim angleškim zvoč-
nikom AC 27 in antenskim materijalom za naplačilo Din 380.—
ter dvanaestkratno mesečno plačilo po Din 280.—.**RADIO-LJUBLJANA**

podružnica Maribor, Aleksandrova c. 44

3815

OBČINSKI ODBOR V KRČEVINI javlja tužno vest,
da je njegov član, gospod**Pall Ivan**

obč. odbornik in posestnik.

dne 23. decembra nenadoma preminul. Pogreb zaslužnega
odbornika se bo vršil dne 26. decembra ob 11. uri izpred
hiše žalosti v Krčevini, Praprotnikova ul. 200.

MARIBOR, dne 24. decembra 1930.

Občinski odbor v Krčevini.

3836

Automobilisti!

3243

Vožnja nemotena Vam je zagotovljena. Baterije 6 in 12 voltne **damo**
brezplačno na posodo, za čas nabijanja ali reparature Vaše baterije.
Nove avto baterije nabite, vedno na zalogi.

Vatra akumulator Ing. I. & F. Domicelj, Maribor, Strossmajerjeva 3.

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“!**5 cenenih dni!**V času, ko mora vsak kupiti darila, sem se odločil, povodom do setletnice obstoja moje trgovine, prirediti pet cenenih dni in do-
volim iz tega razloga vsakemu cenj. odjemalcu, kateri mi predloži časopis s tem inseratom in polnim naslovom
od 19. do 24. decembra 1930 pri vsem mojem blagu, pri katerem so cene pri vsakem komadu razvidne.**20% popusta, recí dvajset procentov**tako, da je tokrat kupujočemu občinstvu nudena prilika nabaviti božične nakupe v galanteriji, sportnih predmetih, gramofonih
in ploščah, pleteninah, kravatah, rokavicah, porcelanu in stekle ni robl, bronzah, blagu iz kina-srebra, parfumeriji, snežnih čev-
ljih in galošah, robcih, kakor tudi igračah v največji izbiri po ceni, katere še ni bilo.Ta reklamna prodaja velja samo za moje p. t. odjemalce na drobno in se blago v večjih količinah s tem popustom preprodajal-
cem ne bo oddajalo. Pri nakupu od najmanj Din 500.— eno sreč ko »Jadranske straže« zastoni. 3749**FRANC KORMANN, MARIBOR, Gosposka**
ulica št. 3

Najboljša pralnica ovratnikov je „Ideal“ Centrala: Frankopanova 9
Podružnica: Vetrinjska 7

Predno naročite mizarske izdelke, kot vrata, okna, mehko pohištvo itd., zahtevajte ponudbe od mizarskega podjetja

Mariborska lesna industrija
AL. DOMICELJ,
Koroška cesta 46, telefon 21-60

ki izdeluje vse tovrstne izdelke strokovno in po konkurenčnih cenah. Najnižje cene tudi za serijske izdelke.

Stalno na prodaj vse vrste rezanega lesa po dnevni cenah. XXXIX

Za Božič

nudim po najnižjih cenah

**rum, domačo slivovko,
punč-ezenc, likerje in
vinski špirit**

ADALBERT GUSEL

veležganjarna

Koroška cesta 18

Aleksandrova cesta 39

Spominte se CMD!

Listne koledarje

v veliki izbiri kompletna tvorniška kolekcija po najnižjih tvorniških cenah nudi gosp. trgovcem

RUDOLF SMOLEJ, MARIBOR

Ruška cesta 2.

3826

CELJSKA POSOJILNICA D. D.

podružnica Maribor

ALEKSANDROVA CESTA ŠTEV. 11

Daje posojila in trgovske kredite, sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, izvršuje vse bančne posle najkulantneje

3812

Centrala Celje (Narodni dom)

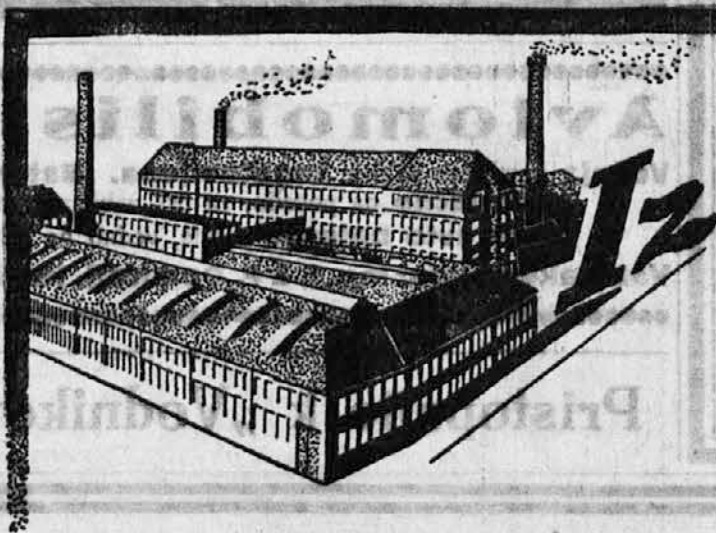
ustanovljena leta 1882.

Lasna glavica in rezerve nad Din 14,000.000

JULIO MEINL d. d.

Našim cenj. odjemalcem vljudno sporočamo, da smo z današnjim dnem zopet odprli našo trgovino v Gosposki ul. 7. — Za praznike priporočamo svojo bogato zalogo raznovrstnega blaga. Posebno pa opozarjamo gospodinje na naše prvovrstne mešanice kave, veliko izbiro čaja kitajskih in indijskih vrst, prvovrstnega ruma in likerjev, najfinejšega namiznega in olivnega olja. Tudi z najfinejšimi bomboni, čokolado, raznovrstnimi sladkarijami itd. Vas sedaj, za praznike postrežemo!

3829

**tovarne
naravnost
k Vam**

Tako se glasi naše geslo

Radi tega smo ustanovili prodajalno, katere lahko postane vsakdo brez nadaljnega član. Či-gar članarina znaša komaj Din 100.— In to se plača celo v petmesečnih obrokih po Din 20.—, razen Din 10.— vpisnine. Na tak način se lahko za Din 30.— postane član ter ima to prednost, da dobi razno blago na dolgotrajne obroke brez povišanja cen ter da se mu razen tega na koncu leta celo 3% od nakupa vrne. Mi imamo vse, t. j.: specerijo, delikateso, manufak-turo, konfekcijo, čevlje, usnje, podplate, kuhinjsko posodo, kmetijsko orodje itd., torej pet združenih trgovin. Ni pa potrebno, da se nastane takoj član, temveč se lahko brez nadaljnega pri nas kupuje in to zato, da se vsakdo lažje prepriča, da smo res samo posredovalci med konzumentom in tovarno.

**Mariborski
Konzum**